

УДК 658.112.3:338.48

Севастьянова А.І., студентка
Науковий керівник: доцент, доктор філософії з
економіки Антонюк К.Г.,
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Створення туристичних кластерів як інструмент розвитку регіону

В умовах сучасної економіки, що характеризується високою конкуренцією на глобальному та національному рівнях, регіони мають шукати нові шляхи для забезпечення свого розвитку. Одним з ефективних підходів є створення туристичних кластерів, які об'єднують підприємства туристичної сфери, громадські організації та владу для спільного досягнення економічних, соціальних і екологічних цілей. Деякі вчені під кластером визначають групу територіально локалізованих підприємств, науково-виробничих і фінансових компаній, пов'язаних між собою технологічною ланкою або орієнтованих на спільний ринок ресурсів чи споживачів, що мають мережеву форму управління, конкурентоспроможних на певному рівні та здатних генерувати інноваційну складову як основу їх конкурентоздатності на ринках [1].

Туристичний кластер створюється з метою: створення спільних продуктів чи послуг; здійснення спільних покупок матеріалів, послуг або технологій; користування субсидованими консультативними послугами та заохочування участі у тренінгах; створення загального бренду та просування регіону; підвищення туристичного продукту і місцевого призначення.

Ці цілі є основою для формування сильного та ефективного туристичного кластеру, здатного підвищити привабливість регіону і забезпечити його сталий розвиток. Важливо зазначити, що створення кластеру сприяє об'єднанню різних учасників галузі для досягнення спільних цілей, що дозволяє оптимізувати ресурси та розширювати можливості на ринку.

Найважливішими перевагами кластеризації в туризмі є: залучення нових клієнтів завдяки зеленій тенденції в галузі шляхом створення зелених брендів/лейблів, щоб виділитися; простіше заснування, якщо принципи сталого розвитку будуть застосовані до стратегії компаній; зниження вартості діяльності компаній за рахунок підвищення їх ефективності; заохочення кваліфікованих працівників приєднатися до компаній, оскільки вони стають все більш привабливими; вища конкурентоспроможність та якість туристичного продукту/послуг; довгостроковий розвиток регіону; більш прогресивні технології [2].

До причин недостатньої розвиненості туристичних кластерів в Україні слід віднести: недосконалість та недостатність законодавчих актів щодо їх створення, функціонування, розподілу прибутку між учасниками та ліквідації туристичних кластерів; незацікавленість органів влади та місцевого самоврядування в розвитку таких об'єднань; відсутність кваліфікованих фахівців у туристичній галузі з компетенцією працювати у кластерних об'єднаннях; низький туристичний імідж України у світі; нестабільна економічна ситуація в Україні; несприятлива екологічна ситуація; недоступність фінансових інструментів, що сприяють розвитку туризму; нерегульованість норм процесу ланцюгового відтворення рекреаційних ресурсів України; низька якість продукції промисловості та інших галузей економіки України, суміжних з туризмом [3].

Попри ці виклики, активізація роботи в напрямку розвитку кластерів може стати поштовхом для підвищення конкурентоспроможності регіонів та зміцнення їх економічного потенціалу.

Таким чином, створення туристичних кластерів дозволяє не тільки підвищити економічну ефективність регіону, але й сприяти соціальному розвитку місцевих громад. Туристичні кластери забезпечують умови для залучення інвестицій, створення нових робочих місць та підвищення рівня життя населення. Крім того, вони стимулюють розвиток інфраструктури, сприяють збереженню культурних і природних ресурсів та формуванню привабливого туристичного іміджу регіону. У довгостроковій перспективі туристичні кластери здатні стати ключовим фактором сталого розвитку регіону, забезпечуючи гармонійний баланс між економічним зростанням, соціальною стабільністю та екологічною безпекою.

Список використаних джерел:

1. Семенова М.В. Туристичний кластер як інструмент підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2019/29.11.19/29_11_2019_25.pdf (дата звернення 15.10.2024)
2. Дзюба О.І. Туристичні кластери як потенційно ефективний інструмент місцевого розвитку. *Проблеми та перспективи розвитку бізнесу в Україні*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 25 січня 2022 р.). Львів, 2022. С.269-272. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/dzjuba3.htm (дата звернення 15.10.2024)
3. Сінгуцький О.В. Державна підтримка створення туристичних кластерів в Україні. Держава та регіони. Серія: Державне управління, 2019 р., № 3 (67). С. 113-118 URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/3_2019/23.pdf